

ТОП-20 правил, які допоможуть захистити вашу дитину в інтернеті

1. Антивірус і блокування спливаючих вікон

Це базове правило дозволяє відфільтрувати велику частину вірусного контенту та шкідливих сайтів. Антивіруси обов'язково мають бути встановлені на кожному комп'ютері та вчасно оновлюються. А для блокування підозрілої реклами та спливаючих вікон можна встановити розширення для браузерів, такі як Adblock або AdMuncher.

2. Особиста інформація завжди має бути прихованою

Поясніть дитині, що не можна ніде публікувати свій номер телефону та адресу, а також назву або адресу школи, друзів чи родичів. Не забудьте також відключити геолокацію на фотографіях, у месенджерах та при додаванні публікацій у соцмережах.

3. Закладки

Покажіть дітям безпечні сайти, де вони можуть послухати музику, подивитися фільм, скачати гру. Додайте їх в закладки, щоб дитині було зручно знаходити дозволені сайти. Оформіть сімейну підписку на Google або Apple музику та кіно.

4. Надійні паролі

Оберіть надійні паролі, які складно вгадати. Ніколи не використовуйте в паролі імен, прізвищ, дати народження або номерів телефону – це занадто просто. Хороший пароль – унікальний та складний. Його довжина повинна бути не менше 15 символів. У ньому потрібно змішати букви та цифри. Обов'язково розкажіть дитині, що паролі не можна давати нікому, крім батьків: навіть кращим друзям.

5. Навчіть дитину остерігатися незнайомих, які пропонують подарунки

Такі люди часто просять надіслати номер картки батьків, дати домашню адресу або номер школи чи вислати інтимні фотографії в обмін на дорогий подарунок. Поясніть дитині, що інтернет-шахраї – це такі ж небезпечні злочинці. Тільки вони врываються в будинок не вибиваючи двері, а просто через Інтернет.

6. Поясніть дитині про безпеку в інтернеті на прикладі реального світу

Коли ти заходиш в інтернет з чужого комп'ютера – не забувай виходити зі своїх облікових записів, коли виходиш з кімнати. Аналогія: ти ж не залишаєш двері будинку відчиненими, коли йдеш з дому?

Ти ж не станеш розмовляти з незнайомцями на вулиці? Не будеш зустрічатися з ними та йти у якесь потайне місце? Ті ж не розповіси незнайомцям свої секрети і особисту інформацію?

Ось і в Інтернеті це ті ж самі небезпечні незнайомці, яким не можна довіряти.

7. Дружіть зі своєю дитиною у соцмережах

Якщо дитина публікує фотографії або коментарі, які їй соромно було б показати батькам – ймовірно, що цим записам не місце в інтернеті, де їх можуть побачити інші люди.

8. Обговоріть з дитиною всі можливі небезпеки інтернету і план дій на випадок, якщо дитина зіткнеться з проблемою

Тут потрібно згадати кібербулінг, секстинг (пересилання особистих фотографій), шахраїв, неприйнятний контент, віруси, шантаж та інше.

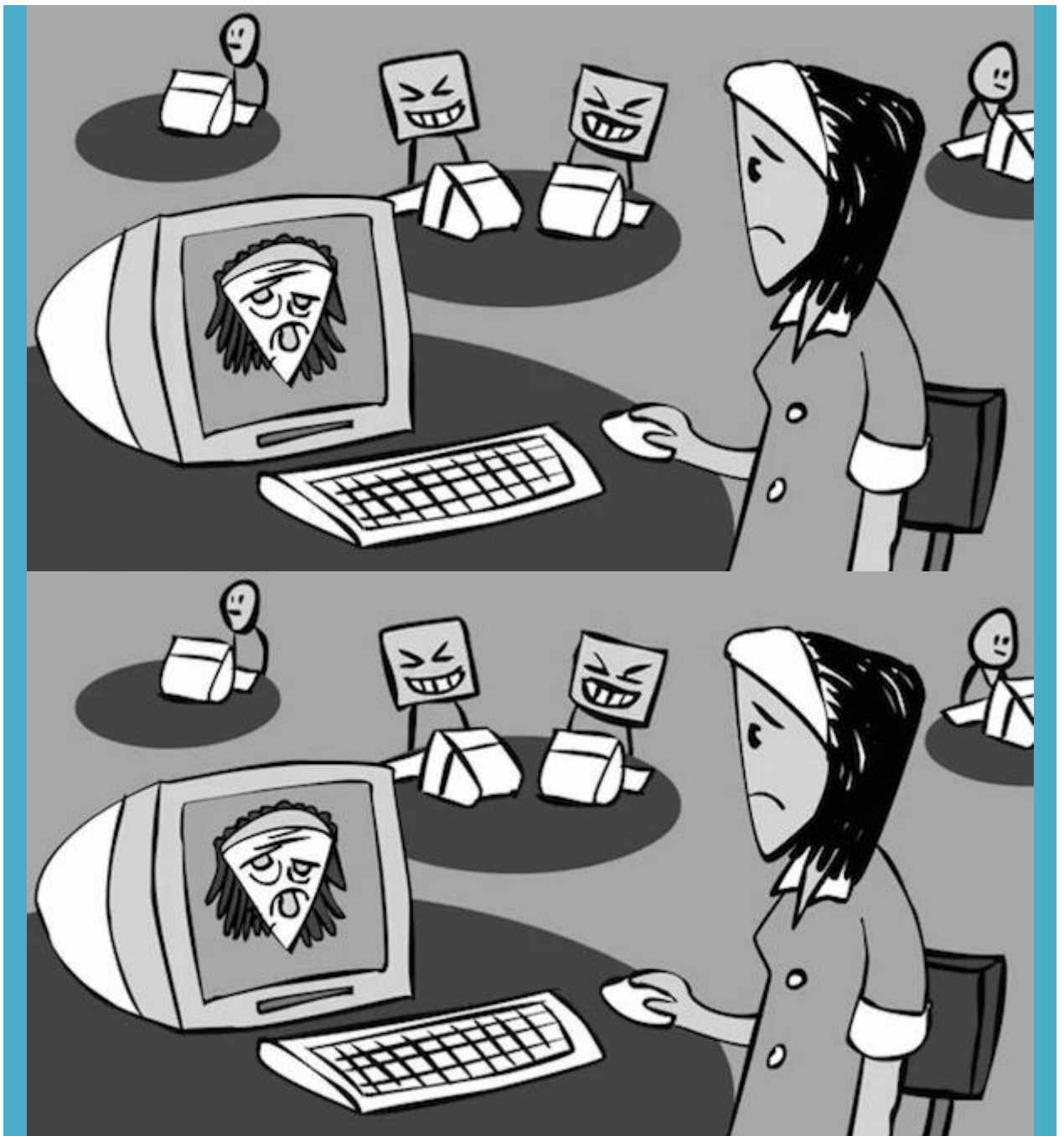
9. Налаштування приватності

Допоможіть дітям закрити свою сторінку від незнайомців. Відфільтруйте тих, хто може бачити або коментувати фотографії або писати повідомлення вашій дитині.

10. Спілкування в Інтернеті

Розкажіть, що додавати людей, яких дитина не знає – небезпечно. За профілем 10-річної дівчинки або симпатичного підлітка-ровесника може ховатися 50-річний злочинець або педофіл. Нехай дитина завжди перевіряє запити на дружбу і ніколи не погоджується на приватний чат з незнайомцем.

Також домовтеся, що дитина обов'язково розповість вам, якщо віртуальний друг пропонує зустріч в реальності.

11. Відчуття безпеки

Скажіть дитині, що якщо побачене в мережі викличе в неї дискомфорт, відчуття небезпеки або тривоги – їй варто одразу закрити веб-сторінку, вимкнути комп'ютер і негайно звернутися до когось з дорослих.

12. Особисті та інтимні фотографії

Дитина повинна знати, що публікувати, пересилати або продавати особисті фотографії не можна нікому. Поясніть, що як тільки вона висилає свої фотографії хоча б одній людині – ці фото можуть виявитися де й у кого завгодно.

13. Якщо тобі погрожують – завжди звертайся до батьків

Дайте дитині зрозуміти, що ви завжди на її боці. Що в разі проблем до вас можна звернутися за допомогою, а не за порцією моралей і фраз «Я ж тобі казала!».

Агресією і залякуванням ви не лише втратите довіру дитини, але й досягнете того, що в разі реальних проблем вона буде боятися звернутися до вас. Нехай дитина завжди розповідає вам про повідомлення, які її налякали або занепокоїли.

14. Гроші в інтернеті

Навчіть дитину ніколи не розголошувати дані кредитної картки. Поясніть дитині, що робити покупки онлайн можна тільки разом з батьками. Навіть якщо це додаток для смартфона. Деякі оголошення пропонують безкоштовні речі або можуть повідомляти про виграш великої суми. Але насправді вони збирають вашу особисту інформацію або спробують вкрати ваші гроші.

15. Ніколи не відкривай листи, які приходять з невідомих імейлів

Вони можуть містити віруси або фішингові посилання (коли тобі здається, що ти переходиш за посиланням на цікаву тобі тему, а там виявляються шкідливі програми, програми-шпигуни та інше).

16. Стежте за спільнотами, в яких сидить дитина

В інтернеті існують цілі групи, що нав'язують дитині поведінку, яке може її покалічити. Так звані «групи смерті», «синій кит», «момо», групи анорексії та інші страшні речі втягують дітей в темні ігри. Вони можуть привести до найстрашніших наслідків: нанесення собі (або іншим) каліцтва, жорстокості і навіть до самогубства.

17. Не пиши того, про що пошкодуєш пізніше

Важливо, щоб дитина знала та пам'ятала: в інтернеті нічого не можна видалити. Якщо ти пишеш щось – це можна сфотографувати тієї ж миті. І навіть якщо ти

потім видалити пост або коментар – він може залишитися в загальному доступі навічно.

18. Тести та додатки з доступом до особистих даних

В інтернеті та соцмережах безліч тестів та додатків. Деякі з них запитують доступ до особистої інформації – до списку друзів, імейлу, номеру телефону або навіть номеру платіжної картки. Попередьте дитину, що проходить такі тести та встановлювати такі додатки небезпечно. Маючи таку інформацію, акаунт можуть запросто зламати.

19. Будуйте довірливі стосунки

Поговоріть зі своєю дитиною. Переконайтеся, що вона відчуває себе комфортно, звертаючись до вас, коли в неї виникають проблеми в інтернеті.

Коли діти дорослішають, стає складніше контролювати їхній час, проведений в інтернеті. Вони носять з собою смартфони будь-де. А ще вони хочуть і потребують певної конфіденційності. Це нормально, оскільки вони стають більш незалежними від своїх батьків.

Розкажіть про те, як правильно користуватись сайтами і додатками. Обговоріть небезпеку взаємодії з незнайомцями в інтернеті і нагадайте, що люди не завжди говорять правду. Активна роль в інтернет-діяльності ваших дітей допоможе забезпечити комфортні та безпечні умови користування інтернетом для кожного.

20. Останнє та, мабуть, найважливіше – кібербулінг

Україна – в ТОП-10 країн Європи за поширеністю булінгу серед школярів 11–15 років. За цим показником ми лишаємо далеко позаду не лише Данію чи Норвегію, але й Угорщину з Грецією.

За даними дослідження UNICEF Україна 2017 року, **67% дітей стикалися з булінгом** (були жертвою або свідком).

З розвитком інтернету та соцмереж з'явився новий вид шкільного насильства – кібербулінг. Це приниження чи цькування за допомогою мобільних телефонів та інших гаджетів.

Іноді кібербулінг завдає більше шкоди, ніж побиття. Він має тривалий травмуючий вплив на психіку дитини та може призвести до депресії або навіть самогубства.

Як дізнатися, що дитина піддається нападам в інтернеті? Як захистити її від кібербулінгу? Що робити, якщо ваша дитина сама є агресором? [Дізнайтеся в окремій публікації про кібербулінг!](#)

Однією з основних задач арт-проекту ARTEFACT є підвищення рівня медіаграмотності батьків. Для сучасних батьків вкрай важливо знати, які небезпеки несе з собою інформаційна ера та як на нас впливає інформаційний тиск.

Залишайтеся з нами – та вчіться захищатися від нових небезпек та захищати своїх дітей!

ARTEFACT – арт-проект за участю міжнародних та українських митців, що єднає медіа, digital та арт. Проект присвячений актуальній проблемі маніпулювання інформацією, фейкових новин, пост-правди та має за мету звернути увагу суспільства на необхідність свідомого споживання та поширення інформації, та підвищити медіаграмотність суспільства. Проект реалізується за підтримки Українського культурного фонду та за сприяння Державного агентства України з управління зоною відчуження.